

o. 58 Bibliotheek voor Sport en Spel.

Prijs 50 Cent.

5. 11. 1913

RUGBY

SPELREGELS

EN EEN EN ANDER
OVER HET SPEL

DOOR

H. VAN BOOVEN.

BAARN — J. F. VAN DE VEN.

Victoriawater
OBERLAHNSTEIN

Bibliotheek voor Sport en Spel

GEÏLLUSTREERD.

No. 1	SAMSON, Voetbal-Sport, Voor en Tegen	25	Cent.
" 2	GROOTHOFF, Voetbal-Scheidsrechter. — Tweede druk	35	"
" 3	Voetbal, Volledige Handleiding. — Vierde druk	25	"
" 4	TENNISSEER, Lawn Tennis. — Derde druk	30	"
" 5	SINCLAIR, Water-Polo. — Tweede druk.	30	"
" 6	SMINK, Cricket, Handleiding	30	"
" 7	Jhr. R. v. H., Croquet, Handleiding. — Tweede druk	30	"
" 8	Handleiding Kegelen	30	"
" 9	GODEFROY, Korfbal, Handleiding	30	"
" 10	Handleiding Hockey, Regels en Wenken. Tweede druk	30	"
" 11	VAN BOOVEN, Hockey, Engelsche Regels	60	"
" 12	Volledige Handleiding Roeien	35	"
" 13	Volledige Handleiding Zeilen	50	"
" 14	DISSE, Zwemschool. — Tweede druk	35	"
" 15	DISSE, Droogzwemmen. — Tweede druk	15	"
" 16	KUFAHL, Schermen	50	"
" 17	Boksen. — Tweede druk	35	"
" 18	K. J. TOL, Worstelen. 41 Foto's. — Tweede druk	35	"
" 19	J. A. SCHUTTER, Schoonrijden	50	"
" 20	A. P. L. SPUYBROEK, Kolven	30	"
" 21	Handleiding Rolschaatsenrijden	35	"
" 22	DISSE, 26 Openluchtspelen. — Tweede druk	35	"
" 23	VAN E., Halteren, voor Dames en Heeren	35	"
" 24	JAEGER, Skilooopen	30	"
" 25	WESTRA, Kaatsen, Volledige Handleiding	50	"
" 26	ULYSSES, Wielrennen en Trainen	35	"
" 27	HARTMANN, Wandelen en Springen	35	"
" 28	HARTMANN, Hardloopen, Cross Country. — Tweede druk	30	"
" 29	Handleiding Balwerpen	35	"
" 30	Handleiding Handboogschieten	35	"
" 31	TOEPOEL, Ju Jutsu, Japansche Vecht-Methoda.	60	"
" 32	R. JOHN, Motorboot-Sport	60	"
" 33	VAN HIESEN, Manoeuvres. Tweede druk	60	"
" 34	Golfspel, Regels en Wenken	35	"
" 35	SCHAKER, De Jonge Schaker. — Tweede druk	35	"
" 36	BROEKKAMP, Jonge Dammer.	f 1.25	"
" 37	BROEKKAMP, Damstudies	35	Cent.
" 38	BROEKKAMP, De Dammer, gewijzigde centrumopening	35	"
" 39	LIEFSON, Nieuwste Dansen en beleefdheidsvormen	35	"
" 40	Handleiding Skatspel	50	"
" 41	Kleine Billardschool. — Tweede druk.	35	"
" 42	YVONNE, Spelenboek, Whist, Ombre, Pandoeren enz.	35	"
" 43	YVONNE, Wat zullen wij Spelen? 100 Spelletjes	35	"
" 44	B. P. SCOUT, Spelletjes voor Padvindere	25	"
" 45	ANTON, Training voor Roeien en Zwemmen	35	"
" 46	ANTON, Paardensport. Wenken voor beginners.	35	"
" 47	YVONNE, Hoe leer ik Dansen?	35	"
" 48	DE COUBERTIN, Practische Lichaamsoefening	50	"
" 49	LECUYER, Het Sabelschermen, met 15 Foto's	35	"
" 50	EVERTS, Techniek en Tactiek Hockey	35	"
" 51	CHARLEMONT, Fransch Boksen	45	"
" 52	C. TURNER, Regels Badmintonspel	35	"
" 53	DISSE, Bijzondere Zwemoefeningen	35	"
" 54	JOLIZZA, Tien bekende Dansen	35	"
" 55	MEA, Het Boek der Patiënces, 50 Patiënce-Spelen	35	"
" 56	STABENOW, Bridge, Een beknopte Handleiding.	35	"
" 57	MERKESTELJN, Het rijden van den Bok	35	"

20135064 - Tweede 7/10

J. H. Gmit,

RUGBY 2281563

SPELREGELS EN EEN EN
ANDER OVER HET SPEL

DOOR

H. VAN BOOVEN. ✓

BAARN — J. F. VAN DE VEN.

BOEK-, COURANT- EN STEENDRUKKERIJ G. J. THIEME, NIJMEGEN.

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

2013 5064

INLEIDING.

Niemand heeft ooit van het lezen der spelregels uitsluitend, een tak van sport geleerd. Hoe nauwkeurig omschreven die regels somtijds zijn, er blijven altijd duistere punten, die bij een of twee keeren praktijk als het ware van zelf opgehelderd worden. Zoo is het met Rugby, dat tamelijk gecompliceerde spelregels heeft, maar waarvan de toepassing reeds na vier à vijf keeren oefenen, voor iemand van goeden wil, nagenoeg geen moeilijkheden meer brengt. Natuurlijk speelt zulk een beoefenaar dan nog geen technisch schitterende partij, maar alreeds heeft hij genoegzaam begrip gekregen van de samenstelling der machine en de beteekenis daarvan.

Allereerst ga men ook zijn licht opsteken bij menschen die het spel geregeld gespeeld hebben. Vroeger zouden het alleen vreemdelingen geweest zijn die men om inlichtingen had kunnen vragen; sinds echter hier te lande de Zuid-Afrikaansche studenten nu en dan oefenspelen hebben georganiseerd, waarin o. m. de H. H. V.-speler Launspach en de H. H. Stol, Lobry de Bruyn, Terpstra, Zeverijn, allen Hollanders en ik zelf meegedaan hebben, sinds ook in het najaar van 1912 te Hilversum een groot aantal leden van de Hilversumsche cricket-club en hockey-club eenige weken achtereen het spel speelden, is dit niet meer het geval. Bovendien hebben we verleden jaar in Amsterdam en Rotterdam twee prachtige rugby-wedstrijden gezien, konden we dus óók leeren door eigen aanschouwing.

Dit boekje is geschreven voor hen, die van meening zijn, dat naast het association in ons land eveneens het Rugby tot hoogen bloei kan komen, wanneer eenmaal slechts een einde gemaakt is aan vooroordeel. We moeten in dit verband niet verzuimen er nadruk op te leggen, dat niemand minder dan Baron de Coubertin, Rugby, uit een oogpunt van algemeene lichamelijke ontwikkeling, een veel hoogere opvoedende waarde toekent dan het zusterspel. Rugby zoo goed als association, zoo goed als elke waarlijk *mannelijke* sport, is niet zonder zeker gevaar, hier bedoeld gevaar voor lichamenlijk

letsel. Maar evenmin als een speler die bij association eens een min of meer ernstig ongeval krijgt, er na genezing aan denkt, om de sport nu maar vaarwel te zeggen, (wij hebben b. v. allen wel een aantal spelers bij association een been of eenig ander botje zien breken en hen daarna nog verscheidene jaren lustig zien spelen), zoomin laat een Rugby-speler zich door wat tegenspoed uit het veld slaan. Integendeel wij weten nu allen langzamerhand wel, dat alle tegenspoed in sport ons als een levensles moet zijn, om altijd taaier voortgaand naar ons doel, *ons door niets te laten ontmoedigen*. De sport durend, en ook op rijperen leeftijd bedreven, kan den verstandigen nooit anders dan opvoedend zijn.

Dit hebben vooral de mannen van het leger ingezien. Zij hebben gezien hoe er door de mannelijke spelen voor alles gevoel van saamhoorigheid en zelftucht wordt gekweekt, tevens zelfvertrouwen en offervaardigheid, hoe eindelijk ook de lichamelijke geschiktheid der soldaten er op vooruit gaat.

De Grieksche staat moedigde de balspelen aan, omdat ze zooveel goede eigenschappen bij het volk aankweekten, thans heeft de geschiedenis zich herhaald.

Dat de mannelijkste winter- en zomerbalspelen alleen maar krachtiger en karaktervoller mannen van hunne zonen kunnen maken, willen echter vele ouders nog niet erkennen, bevreesd als ze zijn voor „ongelukken”. Diezelfde ouders vergeten, dat er bij het vele katekwaad dat zij in hun jeugd uitvoerden ook heel wat ongelukken gebeurden, of hadden kunnen gebeuren. De meeste ouders beseffen echter alreeds dat we thans niet meer leven in 1850, '60 of '70, maar in een geheel nieuwen, zooveel frischer tijd, waarin we voor onze jonge mannen met het volste recht mogen verlangen: de mannelijkste zomeren winterspelen *juist omdat ze ons weerbaar maken*. Wanneer ouders bij alles en nog wat gingen zeggen: O, dat is veel te gevaarlijk, dat mogen mijn kinderen niet doen, daar komen ongelukken van, dan zouden die kinderen ten slotte het heele leven gaan beschouwen als een schriklijk gevaarvolle onderneming en allen rijp voor de, (eilacie ook al niet gevaarlooze), zenuwinrichting.

Weerbaar dat zullen de Nederlanders in de toekomst van man tot man moeten zijn, alleen een weerbaar man heeft zelfvertrouwen en is vastberaden en standvastig in de liefde voor zijn vaderland.

Echter Jan Salie, hoewel zieloogend, leeft nog. Dit moesten we telkens weer opmerken.

Toen association voetbal langzaam maar zeker nieuwe vreugde bracht onder de Hollandsche jongens (met welk een felle geestdrift heb ik van af 1888 de eerste ontwikkeling van het spel meegemaakt) werd er heel wat door ouders en leeraren geweeklaagd, werden er heel wat ingezonden stukken in de couranten geplaatst tegen dat woeste voetbalspel; men „deed elkander de vreeselijkste ongelukken aan” enz.

In 1912 zagen we plotseling dezelfde, in roerende bewoordingen door bange papa's opgestelde ingezonden stukken, bij de eerste aankondiging van Rugby binnen ons land. Het verst van de wijs was een brave, oude vader, die „inzond” aan het *Handelsblad* en het heerlijke gezonde stoetspel dat Rugby voetbal is, blijkbaar heeft verward met het Amerikaansche spel, dat op geheel andere wijze gespeeld wordt. De man jammerde het letterlijk uit en hing (n. b. van „hooren zeggen”) een allerakeligst tafreel op, hij schreef in zijn onwetendheid o. m. van „zwaar lichamelijk letsel, dikwijls door levenslang lijden gevolgd.”

Dan zond nog iemand in aan de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, die ook al volmondig bekende het spel nooit gezien te hebben en die zeer verward schreef van wedstrijden te Rotterdam tusschen Australische spelers en Zuid-Afrikaansche, van veelvuldige ernstige ongelukken en van „zich bedenken voor het laat was”. Uit beide ingezonden stukken straalde de echte, uit-den-tijdsche Hollandsche weekhartigheid, laatstbedoelde heer wist ternauwernood hoe van pure angst zich uit te drukken, geen van beiden wisten ze wat het internationale (niet het Amerikaansche) Rugby is.

Thans wensch ik nadrukkelijk op de volgende feiten met betrekking tot Rugby te wijzen:

Toen eenige jaren geleden het Nederlandsche voetbal-elftal in Engeland speelde en te Londen zijn intrek had genomen in hetzelfde Hotel met het span Zuid-Afrikaansche Rugby-spelers, dat daar op denzelfden dag tegen Engeland een zeer zwaren wedstrijd had gespeeld, waren de Hollanders in de gelegenheid, een span Rugby-mannen te zien, de „springbokken”, die dat seizoen uit Afrika overgekomen voor dien wedstrijd tegen Engeland, tientallen van wedstrijden in Groot-Britannië achter den rug hadden. Welnu, geen van die spelers was in een van die wedstrijden dermate toegetakeld als die bangelijke inzenders „van hooren zeggen” beweerden dat Rugby-mannen haast altijd zijn. Als onze Hollandsche association-spelers, voelden de „springbokken” geducht dat ze gespeeld hadden, de aanvoerder had zelfs, schrik niet sidde-

rende schrijvers van ingezonden stukken een heel... doodgewoon blauw oog!!! mitsgaders een trui, in het vuur van den strijd... gescheurd!!! Op die trui van dien aanvoerder was kunstig een „springbok” geborduurd, en onze welbekende voetbalscheidsrechter Groothoff, die als ooggetuige mij dit alles heeft verteld, zag eindelijk hoe na broederlijke vriendschapsluiting de aanvoerder der „springbokken” als aandenken die gescheurde trui present gaf aan den captain van het Nederlandsche XI-tal, die daarop, in ruil daarvoor de Oranje-trui met den Nederlandschen Leeuw aan zijn blauw-beoogden sportmakker heeft gegeven.

Wat de beide wedstrijden van de Zuid-Afrikaansche studenten tegen de Northern Wanderers betreft, welke verleden jaar op Goeden Vrijdag en den daarna volgenden Zaterdag onderscheidenlijk te Amsterdam en Rotterdam zijn gespeeld, beide wedstrijden heb ik gezien, geen der 30 mannen kreeg eenige verwonding en dat in opeenvolgende dagen, waarbij zeer vurig werd opgetreden.

De uitnemende scheidsrechter H. Weldron-Willing uit Manchester, leidde beide ontmoetingen, en ten slotte dient gezegd, dat Rugby, onder goede leiding gespeeld, dan ook geen van de gevaren biedt, waarvan bevooroordeelden die het spel niet kennen met nietszeggende, holle woorden gewag maken.

Genoemde scheidsrechter die ik indertijd eens eenige vragen over Rugby deed, gaf mij de volgende antwoorden:

Accidents at Rugby are not as serious when they happen as accidents in Association football.

Rough play seldom occurs when a referee who understands the game is in charge.

Rough play on the part of a man, as a rule results in the man himself meeting with an accident.

It is absolutely misleading to say that Rugby is played only by the elite in England. For example—most of the players in Wales are all the miners and working class, and in my earlier years of football. I played against all the leading Lancashire and Yorkshire working class clubs.

Rugby Football is played by all classes, and as a rule the working man plays a clean game as the University man, in fact sometimes cleaner.

Wat in het kort gezegd beteekent: dat ongevallen bij Rugby niet zoo ernstig zijn als ongevallen bij association, dat alleen

de man die ruw speelt in den regel zelf slachtoffer is van zijn ruw spel, en dat ruw spel niet voorkomt wanneer een goed scheidsrechter toeziet. Het is ook niet waar, dat Rugby alleen door de hoogere klasse in Engeland wordt beoefend. In Wales spelen zeer veel mijnwerkers. Rugby wordt door alle klassen gespeeld, en het is regel dat de werkman een even zuiver spel vertoont als de student, soms zelfs zuiverder dan deze.

Wat ten slotte mijn eigen Rugby ervaringen betreft. Ik ben het geheel eens met den heer Weldron Willing. Het is een prachtig spel, wanneer het onder goede leiding wordt beoefend. Bij de spelen, die ik met de Zuid-Afrikaanders en met de schooljongens te Hilversum meemaakte, kwamen geen ongelukken voor. Ja welk spel biedt meer gelegenheid om eens echt Hollandsch te ravotten en te stoeien met handen en voeten, met het geheele lichaam, dan Rugby? het allermanlijkste winterspel, waarbij men een buil of schram of stoot stilzweigend leert verdragen zonder wrok, waarbij men niet alleen de beenen goed ontwikkelt, maar ook de schouders, den rug, de borst en nekspieren, de armen en handen, m. i. een groot voordeel boven het association spel, waarbij nagevoeg al het werk met de beenen en voeten en het hoofd gedaan wordt, al duwt men wel eens schouder aan schouder.

Weerbaar van man tot man zal in de naaste toekomst elk Nederlander moeten zijn, en het is mijn overtuiging, dat van alle mannelijke spelen Rugby den Nederlandschen soldaat de grootst mogelijke algemeene lichamelijke geoefendheid verschaft. Het spel is bovendien zeer goedkoop, men behoeft er, wanneer het pas begonnen wordt, zelfs niet eens het effen terrein voor, dat association eischt, al geeft een glad terrein aangenaamer spel.

Dit alles met betrekking tot het opvoedende in Rugby. Als vermaak kan men gerust zeggen dat het spel ongeëvenaard is, eenmaal zonder de angst (door vooroordeel veroorzaakt) beoefend, gaat de speler geheel in de frissche stoeipartij op en naarmate hij beter inzicht in de regels krijgt, ontdekt hij wat een rijkdom aan tactiek Rugby bieden kan, en met welk een verfijndheid er door den waren sportsman alsdan kan worden gespeeld.

II.

In een boekje dat zoo beknopt moet zijn als dit, is het onmogelijk een overzicht van de geschiedenis van het spel te geven. In zekere vormen hebben de Chineezers en de oude Grieken het duizenden jaren geleden reeds gespeeld. In 1871

werd de Engelsche *Rugby Football Union* opgericht die de regels vaststelde. Reeds in 1863 had de Football Association ook regels voor Rugby gemaakt, maar de Rugby-spelers namen daar geen genoegen mee. Na de toeren van de Nieuw Zeelanders en de Zuid-Afrikaansche „springbokken” is Rugby in Engeland en de koloniën reusachtig opgebloeid. *Op dit oogenblik zijn alleen in Engeland meer dan 300 clubs bij de Union aangesloten*, en dan tellen we de Northern Union die beroepsspel in Schotland toelaat (en matches met 13 in plaats van met 15 aan elke kant laat spelen om een opener spel te krijgen, aantrekkelijker voor publiek en daardoor hoogere financieele inkomsten) niet mee.

In den reuzenstrijd die de *Union* tegen het beroepsspel heeft aangebonden is deze Bond, dank zeer scherpe maatregelen gemakkelijk overwinnaar gebleven.

In „The Rugby Game” door Harry Vassall, Arthur Budd en Charles J. D. Marriott, de eersten bestuursleden en de laatste bestuurslid van de Union beschrijft Budd op overtuigende wijze dat beroepsspel, eenmaal in de sport binnengeslopen, langzaam maar zeker het goede karakter aan onderscheidene sporten ontnemt, totdat er ten slotte in het geheel geen beoefenaars meer over blijven, wat met het oog op de volksoontwikkeling als een noodlottigheid moet worden beschouwd, het zou ook ons niet moeilijk vallen hier met tallooze voorbeelden uit de oudheid Budd's beweringen te staven. Maar volstaan wij met te zeggen, dat Rugby zich slechts op zijn schoonst en gezondst kan ontwikkelen, wanneer het uitsluitend door amateurs wordt gespeeld.

Voor wij nu met een enkel woord aangeven wat de taak van de verschillende spelers in het veld is, moeten we even in groote trekken het karakter van het spel beschrijven en wie deze toelichting op Rugby goed verstaat, zal ongetwijfeld een zuiverder voorstelling van het spel krijgen en inzien dat het onmogelijk zoo kan zijn, zooals de bevooroordeelden, de menschen die niet weten noch kennen, het gewoon zijn te bespreken.

Allereerst mag de Rugby-speler niet met opzet iemand trappen, noch beentje lichten, stompen, slaan of ander lichamelijk letsel met opzet toebrengen *en nooit een man aanvallen die den bal niet heeft*. Eerlijkheid en ridderlijkheid moet het kenmerk van alle aanvallen zijn. Dat die aanvallen, die wij bij het voor het eerst volgen van een Rugby-wedstrijd zien, ons zoo ruw lijken, komt doordat wij nooit anders dan een voetbalspel zagen waarbij nagenoeg alleen beenen, hoofd en schouders

worden gebruikt. Bij Rugby ziet men een strijd om den bal *door den geheelen man* door zijn geheele lichaam wat eigenlijk wel zoo natuurlijk is. Is het wonder dat men verbluft staat bij het gezicht dat die lichamen elkander schitterend staan. Niet alleen beenen, schouders, hoofd staan hier elkander, ook de nek, de handen, de armen, de rug, de borst, de geheele tors toont zich zoowaar weerbaar en naar al spoedig blijkt heel best bestand tegen lichte en zware stooten, duwen en vallen en smakken. Aanvankelijk let de toeschouwer niet op den bal, men ziet alleen die vallende, struikelende, botsende, wringende, dringende, duwende lichamen, men ziet bijna alleen deze en vergeet den bal er bij. Toch is de bal het doel en dat er zoo dikwijls opeenhoopingen van spelers zijn, komt omdat de regels een maximum van schranderheid en kracht, van snel denken en onmiddellijk krachtig handelen eischen in een algemeene zeer geconcentreerde worsteling, waarbij de eene partij, elke man van top tot teen, de andere als het ware iedere duim breed gronds betwist. Het is den spelers niet gemakkelijk gemaakt: zij mogen niet vooruit gooien, wel trappen, zij moeten wanneer zij met den bal rennend (een) tegenstander(s) trachten te passeeren, elkander naar achter den bal toewerpen. Men begrijpt dat hierdoor stelselmatig steeds een verdediger tegenover een aanvaller wordt gebracht, dat een samenspel alleen mogelijk is bij een buitengewone waakzaamheid en scherpzinnigheid van de spelers. *Alleen de speler die den bal heeft* mag aangepakt (getackeld) worden of *met de handen* ten val gebracht, wat het best gebeurt door hem *met de handen* beentje te lichten, want ziet een speler die den bal heeft, dat gij hem wilt tegenhouden bij hoofd of romp, dan duwt hij u met de armen van zich af, of wel hij bukt zich en ontgaat u. Wanneer gij dus als aanvaller hem met den bal wilt doen vallen, waardoor uw medespelers grooten kans hebben den bal te bemeesteren, dan doet gij wijs om, u bukkend, zijn ren te onderbreken door hem zoo laag mogelijk aan te vatten. Hieruit blijkt ook al weer ten duidelijkste, dat de verhalen van menschen die beweren dat alle spelers in het veld elkander naar willekeur mogen trappen, krabben, stompen, ja bijten! enz. onzinnig zijn.

In het kort is het doel van beide partijen den bal over de lat van het doel (zie regels) te trappen; de regels werken echter een schier voortdurende stoecipartij om dien bal, in de hand, vandaar dat menschen gewend aan association het spel als kijkspel langzaam vinden, wijl nu en dan alleen de vier threequarters (renners) zeer hard loopen. Na den aftrap krijgt meestal een van

de partij die den trap deed den bal in handen en tracht daarmee onder de armen snel voort te loopen tot achter de doellijn van zijn tegenstander en daar zijn hand op den bal te plaatsen, waardoor hij een *try* behaalt die drie punten telt. Daarna mag zijn partij van af een punt ter keuze op de 24 Meter lijn den bal over de dwarslat van het doel zien te trappen. Alsdan heeft zij een goal (doel) behaald en deze geldt voor 5 punten. De *try* telt dan niet meer. Ook kan die speler al loopend den bal laten vallen en dezen bij het opspringen over de lat trappen, dit telt dan vier punten.

Natuurlijk probeert de tegenpartij die aanvallen te beletten, in de eerste plaats doen dit de voorwaartschen, zware, frisch gebouwde mannen, rent de speler hen voorbij, dan staan de halves (middenspelers) nog voor hem, vervolgens de three-quarters (renners) en ten slotte de back (achterhoedespeler) eveneens een stevig gebouwd, vlug man die goed en onversaagd moet kunnen aanpakken en zich zoo plaatsen, dat hem passeeren, op zijn moeilijkst wordt. Echter, meestal is de ren reeds gestuit, duurt de stoeipartij om den bal tusschen de 16 voorwaartschen van beide partijen, of is er een lichte overtreding van de spelregels begaan. Alsdan fluit de scheidsrechter voor een scrummage (een stoei).

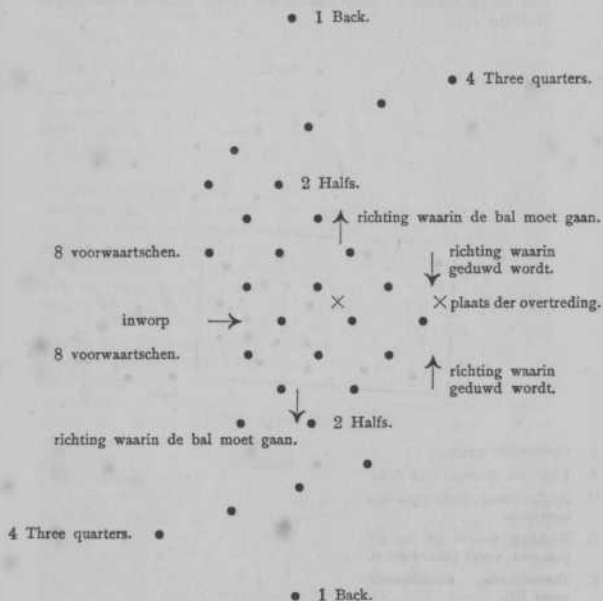
Deze wordt als volgt in elkaar gezet om één kompakt lichaam van de 16 voorwaartschen te maken. De drie sterksten van partij A leggen de armen over elkanders schouders en bukken zich naar voor, achter hen komen nog drie spelers die de drie voorsten om het middel pakken en hunne hoofden onder de armen der eerste rij steken, achter deze zes nog twee die de middelsten om het middel nemen en hunne hoofden onder de armen der tweede rij.

Tegenover hen komen eveneens aldus saamgepakt de andere 8 voorwaartschen en thans, met de hoofden omlaag, duwen zij tegen elkander in met elkanders nekken en schouders. Tusschen hunne beenen in bevindt zich de plek waar de overtreding werd begaan en terwijl zij aldus duwen, wordt door den half van de niet overtredende partij de bal hun tusschen de voeten gegooid. Alsdan moeten de partijen zien met de voeten den bal naar achter te werken, waar de halves gereed staan, om den bal aan hunne threequarters te geven, die op hun beurt elkander den bal toewerpend, om tegenstanders te passeeren, snel zich voortspoeden naar de doellijn om een *try* te maken. Men begrijpt dat het werk der voorwaartschen verreweg het zwaarste is, maar dat zij zich lichamelijk ook in den meest algemeenen zin ontwikkelen. Het zijn inderdaad

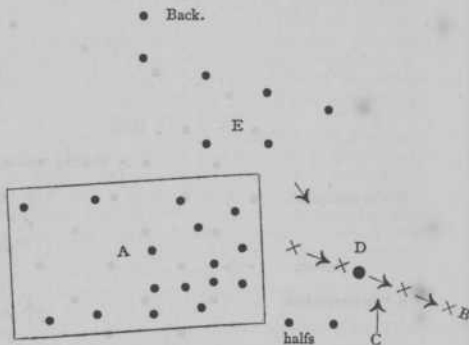
worstelaars, die om in het bezit van den bal te komen alle behendigheden van catch as catch can (ook al een oud Grieksche sport) ontwikkelen. Onder voortdurende scrummages hebben hunne ooren wel een weinig te lijden, maar daartegen bestaan een bepaald soort hoofddeksels, die de ooren beschermen. Ten slotte nog iets over het vallen. Dit lijkt heel erg, vooral wanneer eenige spelers tegelijkertijd over den grond rollen bij een tackle. Langzamerhand leert men vallen en dit als een aangename prikkel te beschouwen.

De opstelling is dus gedurende een scrummage als volgt:

Met: „richting waarin de bal moet gaan” wordt natuurlijk bedoeld, de richting die de bal nemen moet voor hij bij de halves en three-quarters belandt; is hij eenmaal bij hen, dan gaat het natuurlijk vliegensvlug om de niet zoo snel ontbonden scrum heen en naar het doel van de tegenstanders.

De half heeft intusschen, zoodra de bal er uit kwam, zijn partij in de scrum gewaarschuwd, met het doel, ze op hun hoede te laten zijn en zoo noodig hen te doen ingrijpen, mocht een speler der tegenpartij den bal toch weer dadelijk te pakken krijgen. Is de half echter voorspoedig in zijn beheerseren van den bal en werpt hij dezen daarna in handen van de three-quarters, dan dringen deze al passeerend aldus om de gedeeltelijk reeds ontbonden scrum naar de vijandelijke doellijn op:

- A Ontbonden scrum.
 B Lijn van threequarters AA.
 C Richting waarin threequarters aanvallen.
 D Richting waarin de bal gepasseerd wordt (naar achter).
 E Toesnellende, verdedigende partij BB.

• Back.

Natuurlijk is het zeer moeilijk bij Rugby een open spel te spelen. Maar dit is ook niet zoo zeer het doel, al ziet men goede spelers er altijd naar trachten wanneer dit in hun voordeel is en al geeft een goed open-spel altijd de sterkste aanval. Het doel is terrein te winnen in de richting van tegenstanders doellijn. Een speler van A, die dus zoo in het nauw gedreven wordt, dat hij niet meer langs zijn tegenpartij komen kan, doet dus onmiddellijk een schop over de buitenlijn, zoodat de bal zoo dicht mogelijk bij het doel van de tegenpartij buiten gaat. Daar moet de bal dan, rechthoekig op de buitenlijn ingegooid, over de hoofden van de naast elkander staande voorwaartschen.

De kans bestaat dan natuurlijk, dat de aanvallende partij, zoo dicht bij het doel, den bal vrij krijgt voor een try.

Ten slote iets over de spelers afzonderlijk.

De Full Back (achterhoede speler) Is de laatste linie van verdediging. Zijn taak is eenigszins te vergelijken met die van den doelwachter bij association. Een Full back moet altijd diep genoeg terug staan in zijn veld om al toeloopend den bal op te vangen, hij moet niet behoeven te wenden. En hij moet den bal over de buitenlijn trappen, zoo ver als hij kan en zoo dicht mogelijk bij het doel van de tegenstanders. Staat hij toevallig dicht bij dat doel dan moet hij altijd probeeren er een valschop over heen te schoppen. Backs moeten laag grijpen naar hun tegenstander is deze eenmaal nabij hen gekomen met den bal. Is die tegenstander gepasseerd dan kunnen zij nog een laatste poging doen hem ten val te brengen en wel door te trachten (wat zeer groote behendigheid vereischt) om hem bij een been te pakken of dit een duwtje te geven waardoor het tegen het andere been aankomt. De aanvaller valt dan dadelijk en de back kan trachten hem den bal af te nemen.

Three Quarter-back.

Van de vier moeten de beide binnenste three-quarters (Renners) onverschrokken zijn. Zij moeten op den bal vallen, wanneer de forwards op hen losstormen, daarmee winnen zij grond en kunnen zij gemakkelijker naar hunne wings overgeven. In elk geval moeten zij door roepen hunne halves waarschuwen als de bal uit de scrummage komt. Zien zij, in open veld gekomen, een opening die goed passeeren succes verzekert, dan doen zij beter dit laatste te beginnen, dan over de buitenlijn te trappen. In elk geval zijn zij het, die de vleugels aan het

werk moeten zetten. Voor dezen is snelheid een eerste vereischte, daar zij de try's moeten maken. Zij doen het beste in vrij veld te gaan staan en de toeworpen van de middenmannen op te vangen of ook wel direct van de halves, en daarna zoo hard mogelijk te loopen. De three-quarterback die den bal draagt doet ook goed, uit te kijken naar zijn mede three-quarters terwijl hij tracht zooveel mogelijk de aandacht te trekken van den back, om dicht bij dezen gekomen nog te passeeren, zoodoende zeker een try in de hand werkend.

De three-quarters hebben eigenlijk het beste van het spel, wanneer ten minste de half hen voortdurend aan het werk zet. Alsdan kunnen zij beter heen en terug aan elkander overgeven terwijl zij hunnen tegenstanders een na een ontwijken. Zij moeten tijdens hun volle snelheid passeeren. Bij een aanval van de tegenpartij moeten zij ook weten te tackelen (pakken).

Half-back. (Middenspeler.)

Deze moeten snel op den bal zijn en nog sneller om hem in handen van den three-quarter te geven. Terwijl de eene bij de scrum staat, wacht de ander iets achter hem, en heeten zij in die positie „scrum“-half en „stand-off“-half. Zij moeten oppassen niet met den bal getackled te worden, heeft een tegenstander dien echter gekregen dan dienen zij in de eerste plaats dezen te tacklen en wel zoo snel mogelijk. De half moet ook van de buitenlijn ingooien en dan altijd de zwakste plaats in de lijn zijner tegenstanders uitkiezen om daar den bal te doen belanden, waardoor zijn partij de meeste kans heeft er met den bal van door te gaan.

Forward. (Voorhoedespeler.)

Het werk van den forward is tweërlei. Het spel in open veld en in de scrummage. Weinigen zijn goed op beide plaatsen. Zoodra de scrum opgebroken is, moeten zij zich over het veld op eenigen afstand van elkander verspreiden en samen spelend optrekken, dit gaat goed met mooi weer, slecht echter bij regen. De beste renners onder hen behooren voor te gaan om openingen te maken. In de scrummage moeten de krachtigste mannen leiding weten te geven en zekere richting, om den bal spoedig naar achter te kunnen werken. Dit geldt ook voor het zoogenaamd omschreeven van de scrum wat daarin bestaat, dat op één kant van de scrum meer druk wordt uit-

geoeffend dan op den anderen, zoodat alleen op dat punt de tegenpartij achteruit geduwd wordt met het doel in dien hoek den bal sneller vrij te krijgen.

Spelers die pas beginnen, meenen altijd dat zij den bal

maar willekeurig weg moeten werpen om niet getackeld te worden. In de eerste plaats moeten zij er aan denken, dat zij *alleen maar achteruit* mogen toewerpen, passeeren, wanneer zij op het punt zijn aangepakt te worden door den tegenstander. De Forwards moeten *vóór alles* direct leeren samen te spelen. Pas beginnenden ziet men ook immer vergeefsche pogingen doen, een man voor hen uit den weg te loopen, waar een eenvoudig overgeven aan een naast (achter) hen loopend mede forward onmiddellijk opdringen zou ten gevolge hebben. De mede forwards moeten ook niet te ver achter blijven, daar een ver terug passeeren te veel grond laat verliezen. Passeer zooveel als gij noodig oordeelt, maar altijd zoo, dat gij vordert in de richting van het doel uws tegenstanders.

Scrummage-werk is het moeilijkste van het forward-spel. Het omschroeven geschiedt met het doel den bal voor de forwards te behouden.

Zie Fig. A en B.

De Forwards moeten verder steeds gereed zijn: om elken tegenstander, die in het bezit van den bal is te tackelen (pakken), om na elken kick-off en kick-out met den bal op

Fig. A.
Gewone scrummage.

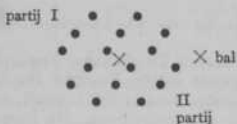
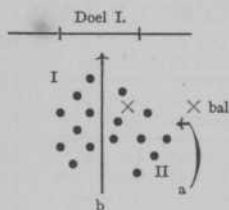

Fig. B.
„Omschroefde” scrummage.

Hier is de stand van de scrummage door omwringing in de richting van het pijltje a, zoo geworden, dat de bal achter de voeten van de eerste rij voorwaartschen van partij II is gekomen en daar zoolang gehouden wordt totdat de „scrum” geheel omgewerkt is en partij II dus bij loswerking van de scrum den bal vrij heeft tegenover doel I. b richting waarin partij II den bal dwingt.

te loopen, om bij een ingooi naast een van de tegenpartij te gaan staan en klaar te zijn hem aan te vallen mocht die in het bezit van den bal komen. Ten slotte kan geen forward in goede conditie komen wanneer hij niet zorgt lichamelijk geheel gezond te zijn. Een weinig training zal hem altijd van pas komen.

Zijne Majesteit de Koning van Engeland is beschermheer van de Rugby Union.

President is de heer A. M. Crook, 21 Lincoln Grove Manchester.

Secretaris is de heer C. J. B. Marrott Twickenham England.

Er bestaat ook een Internationale Rugby Football Board, die de spelregels voor Internationale wedstrijden bepaalt, en alles behandelt in verband met die wedstrijden. De Board bestaat uit tien vertegenwoordigers. Vier van de Rugby Union en twee van elk der volgende Unions: De Scottish, de Irish en de Welsh Football Union.

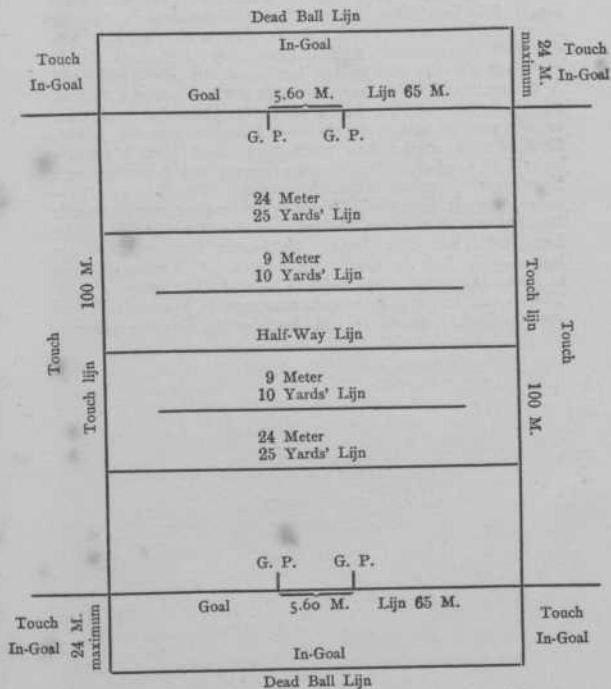
Secretaris van de Army Rugby Football Union is: Capt. J. R. Hannay 65, Harrington Gardens S. W. London.

Dit alles geldt voor 1914.

Plan van het Rugby-Voetbalveld.

De lijnen moeten zoo duidelijk mogelijk met witte kalk aangegeven worden, zoo noodig worde het gras een weinig uitgestoken en de gleuven met witte kalk volgestrooid.

Wij hebben in dit boekje de Engelsche benamingen onvertaald gelaten, maar men zou de volgende Hollandsche kunnen gebruiken:

Rugby: Het stoeispel, afgekort „Stoei”. Touch-lijn: Buiten-lijn. Goal-lijn: doel-lijn. In-touch: Buiten. Touch in goal: In-doel. Dead ball line: Uit-lijn. Dead-ball: Uit-bal. Drop kick: Valschop. Place-kick: Plaatsschop. Punt: Schop uit de hand. Free kick: Vrije schop. A tackle: Pakken. Tackle him!: Pak hem! Getackled: Gepakt. (Gebruik voor den bal alleen: Grijp hem!) A scrummage: Een stoei. Een try: Een drie (telt drie punten). A goal from a try: Een doel. (In dit geval telt de drie niet en telt het gemaakte „doel” voor vijf. A dropped goal: Een loop-doel (dit telt vier punten). Hierna mag geen schop vanaf de 24 Meter lijn genomen worden om er vijf van te maken zooals na het maken van een „drie”. Goal from a mark: Een merk-doel. Goal from a penalty kick: Een straf-doel. (Beide tellen drie punten). A touch-down: Neerlegger. Touched-down: Neergelegd. Touch-down! Leg-neer! A goal: Een doel. Knocking-on and throwing-forward: Den bal vooruit slaan en den bal vooruit werpen. A fair-catch: Een vang. Kick-off: Aftrap. Drop-out: Uit-trap. Off-side: Buiten-spel. Ball in touch: Bal-buiten of Buiten-bal. Try at goal: Doelschop. Ball held in in-goal: Bal vastgehouden. Throw-out: In-gooi. Threequarters (renners). Forwards: Voor-spelers. Backs: Achter-spelers. Half-backs: Midden-spelers.

DE REGELS VAN HET RUGBY-VOETBALSPEL

VASTGESTELD DOOR DE „RUGBY FOOTBALL UNION“.

I.

Inleiding.

1. Het Rugby-voetbalspel wordt door 15 spelers aan weerskanten gespeeld. Het speelveld mag niet langer zijn dan 110 yards (± 100 Meter) en niet breeder dan 75 yards (± 65 Meter). De lijnen die de grenzen van het veld aangeven, moeten behoorlijk aangebracht zijn en worden aan het einde doellijnen, aan de zijden zij- of *touch*-lijnen genoemd.

Op iedere doellijn en op gelijken afstand van de touchlijnen moeten twee palen staan, doelpalen genaamd, ten minste 11 feet (3.40 Meter) hoog en 18 feet 6 inches (5.60 M.) uit elkander en verbonden door een dwarslat op 10 feet (3.10 M.) hoogte van af den grond; en het doel van het spel zal zijn: den bal over deze dwarslat, tusschen de palen door te trappen. Het spel moet met een ovalen bal gespeeld worden, die zoo nauwkeurig mogelijk moet voldoen aan de volgende eischen van afmeting en gewicht:

Lengte	11	tot	11 ¹ / ₄	inches
„ omtrek	30	„	31	„
breedte „	25 ¹ / ₂	„	26	„
gewicht.	13	„	14 ¹ / ₂	ors.

Met de hand gestikt en niet minder dan 8 steken per inch. Deze afmetingen kunnen onvertaald blijven.

Een bezoekend span dient er op te letten dat het veld in orde is, en het is de plicht van beide spannen toe te zien, dat hun tegenstanders niet met meer dan 15 spelers uitkomen. In het eerste geval moeten klachten voor den aanvang van het spel gemaakt zijn. In het tweede geval mag men daartegen gedurende het spel protesteeren, echter indien er voor dien tijd reeds punten gemaakt zijn, dan gelden deze.

II.

Benamingen. — Voorschriften voor scheidsrechters. Hoe gedoelpunt wordt.

2. In de spelregels komen de volgende benamingen voor, die de volgende beteekenis hebben:

Dead-Ball-lijnen. — Niet minder dan 25 yards ($\pm$ 24 M.) achter, en op gelijken afstand van iedere doellijn en evenwijdig daarmede, moeten lijnen getrokken worden, die de dead-ball-lijnen (uit-lijnen) genaamd zijn, en wanneer de bal, of de speler die den bal vasthoudt deze lijn raakt of overschrijdt, dan is deze dood en buiten het spel.

In-goal (in-doel). — De gedeelten van het speelveld achter de doellijnen tusschen de touch-lijnen tot aan de uit-lijnen, worden In-doel genoemd. De doellijnen zijn In-doel.

Daar de doellijn, in-doel is, kan men daarop een try of touch-down maken. Wanneer een speler die den bal in handen heeft den scheidsrechter in zijn eigen in-doel aanraakt, is de bal dood, en herbegint men met een *drop-out*, uitgezonderd wanneer de speler achter zijn eigen doel-lijn gerend heeft, in welk geval er een scrum gehouden wordt, op de plaats vanwaar de bal naar achteren gedragen werd. Wanneer een speler, nadat hij zijn tegenstanders doel-lijn heeft overschreden, den scheidsrechter aanraakt, dan wordt er op die plaats een try gegeven.

Touch (buiten). — De gedeelten van het veld buiten de zijlijnen en tusschen de doellijnen, als die verlengd zijn, worden touch genoemd. De zijlijnen en paaltjes of vlaggen die deze lijnen afbakenen, ook de vlaggen die de middenlijn en 25 yards (24 Meter) lijn aangeven, zijn in touch.

Een speler mag buiten de grenslijnen zijn en den bal nog spelen, als de *bal niet buiten* de grenslijnen is.

Een Speler, die den bal niet vasthoudt mag buiten de grenslijnen zijn, en toch een try maken, door den bal met zijn handen te drukken op in-doel-gebied.

Als de bal buiten de grenslijnen gewaaid is en weer terug gewaaid wordt, dan wordt hij beschouwd in touch te zijn.

Touch in goal (buiten doel). — De gedeelten van het veld tusschen doellijn en dead-ball-lijn, worden touch-in-goal genoemd. De hoekpalen en vlaggen zijn in touch-in-goal.

Een *drop-kick* (valschop) wordt gemaakt door den bal uit de handen te laten vallen en te trappen wanneer de bal opspringt.

Een place-kick (plaatsschop) wordt gemaakt door den bal te schoppen nadat hij daartoe op den grond geplaatst is.

Een Punt (schop-uit-de-hand) wordt gemaakt door den bal uit de handen te laten vallen en te trappen voor hij den grond raakt.

Een tackle (pakken) is, wanneer de man die den bal heeft door een of meer spelers van de tegenpartij wordt vastgehouden, zóó, dat hij op géén oogenblik waarop hij zoo vastgehouden wordt, den bal kan overgeven of spelen.

Wanneer een speler met den bal „getackeld” wordt, mag men den bal alleen weer in spel brengen met de voeten, maar als een speler omver geworpen of geduwd of op welke wijze ook ten val gebracht wordt, en dus niet „getackeld”, mag hij weer opstaan en met den bal verder loopen.

Een scrummage (stoel), die alleen in het speelveld kan worden gehouden, wordt gevormd door een of meer spelers van iedere partij, die den bal trachten te bemachtigen, terwijl deze op den grond ligt, of wanneer de acht voorwaartschen van iedere partij elkander aanvatten en klaar staan om den bal op den grond tusschen hen in te verwachten.

De scheidsrechter heeft het recht te zeggen aan welken kant van de scrum de bal ingeworpen moet worden.

Een speler mag in een scrummage geen voet buiten de eerste lijn van de voorwaartschen steken, noch naar den bal zwaaien met zijn voeten, voor de bal binnen die scrummage is gebracht, met het doel dit te beletten.

Een try (drie) wordt gemaakt door den speler, die het eerst zijn hand op den bal legt, nadat deze op den grond van het in-doel van zijn tegenstander is gekomen.

Als de verdedigende partij den bal neerlegt achter eigen doel-lijn dan heet dat een touch-down, legt de tegenpartij daarentegen alsnog den bal neer, dan is het een try, eveneens wanneer in een scrummage de verdedigende partij over de doel-lijn geduwd wordt en de bal alsdan door de aanvallers neergelegd wordt.

Raakt de bal in in-doel-gebied een toeschouwer aan, dan wordt aan den scheidsrechter overgelaten om uit te maken of de bal over de dead-ball-lijn zou zijn gerold, of wel dat het een try had kunnen worden of een touch-down.

Twijfelt de scheidsrechter, dan moet hij de punten geven aan de tegenpartij van het span dat verantwoordelijk was voor de inrichting van veld c-a.

Een touch-down (neerlegger) geschiedt, wanneer een speler den bal neerlegt in zijn eigen in-doel.

Een goal (een doel) wordt gemaakt, door den bal, van uit het speelveld door een place-kick, maar geen kick off, of door een drop-kick maar geen drop-out, zonder den grond te raken of eenig speler van welke partij ook, over de dwarslat van zijn tegenstander te trappen, al raakt de bal deze dwarslat of de opstaande palen.

Al waait de bal terug over de dwarslat, dan wordt er toch een goal gescoord.

Eén man moet den bal op den grond plaatsen en een ander moet hem trappen.

Knocking-on en Throwing forward (bal vooruit slaan en vooruit werpen) zijn: den bal met hand of arm in de richting van tegenstanders in doel voortbewegen; een worp van uit *touch* (buiten) (ingooi van achter de zijlijn rechthoekig op die zijlijn) kan geen throw-forward genoemd worden.

Een terugkaatsing is geen knock-on en daarvan kan dan ook geen fair-catch, noch een strafschoep komen.

Een *Fair-catch* (vang) is een vang, gemaakt onmiddellijk van een schop of *knock-on*, of *throw forward* door een van de tegenpartij; de vanger moet onmiddellijk daarna zich den vang waarborgen door met zijn hak een merkteeken te maken op de plek, waar hij den vang deed.

Wanneer een speler den bal met zijn knie of een deel van zijn been beneden zijn knie trapt, en een tegenstander daarna een fair-catch maakt, wordt 'n vrije schop gegeven.

Een fair-catch kan alleen geëischt worden nadat de speler een merkteeken met zijn hak op den grond gemaakt heeft.

Kick-off (af-trap) is een place-kick van het midden van het speelveld; de tegenpartij mag zich niet binnen 10 yards (9 Meter) van den bal bevinden, noch aanvallen vóór de bal geschopt is, anders wordt een nieuwe schop genomen. Wanneer de bal in *touch* neerkomt dan mag de andere partij het, of zoo laten en doorspelen, of de keuze hebben tusschen een nieuwen kick-off, of een scrummage in het midden van het veld.

Drop-out (uit-trap) is een drop-kick binnen 25 yards (24 Meter) van af schoppers doellijn, binnen welken afstand de tegenpartij niet mag aanvallen, daar anders een nieuwe drop-out zal worden toegewezen. Wanneer de bal in *touch* neerkomt, mag de tegenpartij de schop, of aannemen en doorspelen, of weer een drop-out nemen, of een scrummage in het midden van de 25 yards (24 Meter) lijn.

Bij kick-off moet de bal ten minste 10 yards (9 Meter)

ver komen, en bij een drop-out de 25 yards (24 Meter) lijn bereiken. Gebeurt dit niet, dan mag de tegenpartij den schop laten overnemen of een scrummage hebben in het midden van het veld, of in het midden van de 25 yards (24 Meter) lijn.

Als de bal wel 10 yards (9 Meter) getrapt wordt maar daarna terug waait, dan is de schop goed, dit geldt ook voor een bal die na een drop-out 25 yards (24 Meter) moet bereiken. Bij het nemen van een drop-out of punt mag de trapper niet buiten de 25 yards (24 Meter lijn) komen, anders moet de schop overgenomen worden.

Bij een kick-off mogen de spelers niet over de 10 yards (9 Meter) lijn naar de half-way lijn komen.

Off-side (buiten-spel).

Zie regels 7 en 8.

3. In elken wedstrijd moeten een *scheidsrechter* en twee *grensrechters* optreden, de eerste in gemeen overleg gekozen. De scheidsrechter moet een fluit bezitten, wanneer hij daarop fluit, moet het spel gestaakt worden, hij moet fluiten in de volgende gevallen:

- a. Wanneer een speler een fair catch doet en op reeds beschreven wijze bevestigd.
- b. Wanneer hij ruw of gemeen spel of wangedrag ziet. Voor de eerste overtreding zal hij den speler hetzij een waarschuwing geven, of het veld uitsturen, voor de tweede overtreding *moet* hij hem het veld uitsturen. Dit geschied zijnde moet hij dien speler bij de „Union” bekend maken.

Regel 3 (b) geldt ook voor opzettelijk hinderen of benadeelen. Scheidsrechters moeten in dergelijke gevallen zeer scherp optreden daar het onder de spelers een gewoonte dreigde te worden, om, de kans op een bestraffing te aanvaarden en aldus door oneerlijk spel een try te maken of te verhinderen.

Deze handelwijze is zoo in strijd met den geest van het spel, dat de „Union” besloten heeft, er tegen op te treden zooals tegen ruw spel, gemeen spel of wangedrag.

Wanneer de scheidsrechter een speler het veld afstuurt, mag hij hem niet weder laten meedoen in het spel, en moet hij hem bij den „Union” aangeven. De scheidsrechter moet eveneens een speler die hij had te waarschuwen bij de „Union” aangeven.

- c. Wanneer hij oordeelt dat voortduren van het spel gevaarlijk is.

Wanneer een speler gekwetst raakt mag de scheidsrechter niet fluiten voordat de bal dood is, tenzij voortgang van het spel gevaar oplevert, in geen geval mag het spel voor meer dan 3 minuten gestopt worden.

- d. Wanneer hij om eenige reden het spel wil laten staken.

Zie noot onder g.

- e. Wanneer de bal of een speler die met den bal loopt hem (scheidsrechter) aanraakt, in welk geval er een scrum-mage op die plaats moet worden gehouden.

No-side (tijd fluiten). — Wanneer er aan het einde van 'n wedstrijd gefloten wordt om aan te kondigen dat het afgelopen is; heet dit *no-side* fluiten.

- f. Bij half-time (rusttijd) en *no-side*, daar hij de eenige tijd-opnemer is, en uitsluitend het recht heeft, extra tijd toe te staan voor oponthoud, maar hij mag niet fluiten voor rusttijd of *no-side*, dan nadat de bal gehouden wordt of uit het spel is.

Rusttijd mag niet langer dan vijf minuten duren.

- g. Wanneer hij onzuiver spel opmerkt, waarbij de partij die dit doet voordeel behaalt.

Dit is een zeer gewichtige regel en tot nog toe werd er door scheidsrechters niet genoeg op gelet. Er werd te veel gefloten zonder dat nauwkeurig gezien werd, welke partij voordeel van de overtreding had. *De scheidsrechter moet niet fluiten wanneer de niet-overtredende partij voordeel behaalt.*

- h. Wanneer hij ziet, dat regels 5 en 15 overtreden worden.

- i. Wanneer hij eenige bestraffing wenscht te geven (penalty enz.).

- j. Wanneer een goal getrapt is.

- k. Wanneer een bal in touch-in-goal gaat.

De scheidsrechter heeft niet het recht om te fluiten wanneer een speler eenvoudig getackled wordt.

Wanneer een speler getackled wordt, mag de scheidsrechter alleen in de volgende gevallen fluiten:

1. Regel 11 (b). Wanneer die speler niet *dadelyk* den bal neerlegt.

2. Regel 11 (c). Wanneer die speler op den grond ligt en niet onmiddellijk van den bal afgaat, en er het zij van opstaat of van wegrolt.

Wanneer een speler tegen een van deze regels zondigt of aan den bal komt op eenigerlei wijze terwijl hij op den grond ligt, zal er free kick (vrije schop) tegen hem gegeven worden.

3. Regel 11 (d). Wanneer een speler van de tegenpartij dien speler verhindert den bal neer te leggen of op te staan zal er een strafschop tegen hem worden gegeven. De „Bond” wenscht er bij scheidsrechters op aan te dringen, meer aandacht aan dezen regel te geven en ook aan regel 20.

De scheidsrechter zal de eenige zijn, die over feiten te beslissen heeft, maar over reglementsaken heeft men het recht zich tot de „Union” te wenden.

Een scheidsrechter mag niet op beslissingen terug komen.

De grensrechters moeten ieder een vlag dragen, en elk een zijlijn van het veld nemen, buiten het speelveld, elks taak is: hun vlag op te heffen wanneer en waar de bal in touch gaat of in touch-in-goal, eveneens om den scheidsrechter bij te staan, wanneer er schoppen op het doel na een try, fair-catch of free-kick worden genomen, elk hunner staand bij de doelpaal om te zien of de bal al of niet binnen die palen over de lat gaat.

In elk geval is de scheidsrechter de man die beslissing geeft, al kan hij de grensrechters raadplegen in alle gevallen.

4. De aanvoerders van de beide partijen zullen loten voor de keuze van In-goals of den kick-off. Elke partij zal vanaf elken in-goal een gelijken tijd spelen, en een wedstrijd wordt met meerderheid van punten gewonnen; wanneer geen punten behaald worden, of hun aantal gelijk is, eindigt de wedstrijd in gelijk spel.

Er wordt op de volgende wijze aantekening van de punten gehouden:

Een try	gelijk aan 3 punten
Een goal van een try (in welk geval de try niet zal gelden)	5 "
Een dropped goal (uitgezonderd die na een merkteeken of strafschop gemaakt), ...	4 "
Goal van een merkteeken of strafschop	3 "

Kick-off (Atrap). — 5. Op het oogenblik van kick-off moeten alle spelers aan de partij van den schopper zich achter den bal bevinden; mocht iemand daarvóór staan, dan moet de scheidsrechter fluiten en een scrummage geven waar de kick-off genomen werd. Het spel begint met een kick-off:

- a. Na een goal, door de partij waartegen de goal gemaakt is en
 b. Na half-time (rusttijd) door de partij die bij den aanvang niet afrapte.

III.

Wijze van spelen. — Omschrijvingen.

6. Wanneer het spel begonnen is, mag de bal geschopt, opgeraapt en al loopend gedragen worden door elken zich

on-side bevindenden speler, op elk oogenblik. Hij mag niet opgeraapt worden :

- a. In een scrummage.
- b. Wanneer hij neergelegd is na een tackle.
- c. Wanneer hij op den grond ligt nadat een speler getackled is.

Wanneer een speler met den bal getackled is kan de bal alleen weer in spel gebracht worden met den voet. De bal mag naar achter overgegeven of geslagen worden van den eenen speler naar den anderen, echter niet naar voren overgegeven, geslagen of geworpen. Wanneer een speler terwijl hij den bal houdt of er mee loopt getackled wordt, MOET hij den bal neerleggen tusschen zijn persoon en de goal-lijn van zijn tegenpartij.

7. Een speler is off-side (buiten spel) wanneer hij binnen een scrummage komt van af de zijde van zijn tegenstander of wanneer de bal geschopt, aangeraakt of al loopend gedragen is door een van zijn eigen partij achter hem. Een speler kan off-side zijn in de in-goal van zijn tegenpartij, maar niet in zijn eigene, uitgezonderd wanneer een van zijn partij een freekick achter zijn goal-lijn neemt, in welk geval allen van zijn partij zich achter den bal moeten bevinden wanneer deze geschopt wordt.

Een speler mag in alle posities spelen, zoolang hij on-side is en zijn tegenstanders niet hindert. Hij mag naar een scrummage komen, en trachten den bal met zijn voeten uit te haken, echter moet zijn andere voet achter den bal staan.

8. Een off-side speler is on-side geplaatst:

- a. Wanneer een tegenstander, die zich voor hem bevindt, vijf yards (4.50 M.) met den bal heeft geloopt.
- b. Wanneer de bal door een van de tegenpartij is aangeraakt of geschopt.
- c. Wanneer iemand van zijn partij voor hem geloopt heeft met den bal.
- d. Wanneer een van zijn partij voor hem geloopt heeft en den bal geschopt terwijl hij achter hem was.

Een speler moet in het speelveld zijn, wanneer hij zijn mannen on-side plaatst na den bal achter hen geschopt te hebben. Wanneer hij niet belemmerd wordt, om van uit een ren in touch weg te komen, moet hij zoo vlug mogelijk binnen het speelveld terug keeren. Slechts de schopper kan de off-side spelers on-side plaatsen.

Een off-side speler mag den bal niet spelen noch met opzet of zonder opzet een tegenstander hinderen, naderen of opzettelijk binnen 10 yards (9 Meter) staan vanaf eenig tegen-

stander die op den bal wacht; bij overtreding van dezen regel, zal de tegenpartij mogen kiezen tusschen:

e. Een free-kick op de plaats der overtreding.

f. Een scrummage op de plaats waar de bal het laatst werd aangeraakt door de overtredende partij, vóór de overtreding werd begaan.

Uitgezonderd in het geval van onopzettelijk off-side, dan heeft een scrummage plaats op de plaats der overtreding.

De scheidsrechter moet in deze gevallen streng zijn, en oordeelen welke partij van eenige overtreding voordeel ondervond en dienovereenkomstig vrije schop of scrummage geven.

9. Wanneer een speler een fair-catch doet, zal een free-kick toegestaan worden, al was er reeds gefloten voor een knock-on of throw forward. Elke speler van zijn partij mag den schop nemen, of den bal plaatsen.

10. Alle free-kicks mogen place-kicks zijn, drop-kicks of punts, maar zij moeten in de richting zijn van de goal-lijn van de tegenpartij en over de goal-lijn van den schopper wanneer daar van achter geschopt. Zij mogen van af elk punt achter het merkteeken genomen worden in een lijn evenwijdig met de touch-lijnen. In elk geval moet de partij van den schopper achter den bal staan wanneer deze geschopt is, uitgezonderd de speler die den bal plaatst voor een place-kick. Het is de taak van den scheidsrechter om toe te zien, dat de bal van de evenwijdige lijn wordt afgetrapt. Bij eenige overtreding van dezen regel moet de scheidsrechter scrummage geven op de plaats van het merkteeken. De tegenpartij mag naar voren komen en aanvallen van af, of van achter elk punt op een lijn getrokken door het merkteeken evenwijdig met de goal-lijnen, en zij mogen aanvallen zoodra de schopper zijn aanloop neemt of tracht om den bal te trappen, of de bal op den grond geplaatst is voor een place-kick, maar in geval van een drop-kick of punt mag de schopper altijd achteruitgaan, en voor hij den bal laat vallen, moet de tegenpartij achter de lijn van het merkteeken blijven. Maar wanneer een van de tegenpartij aanvalt, vóór dat de speler die den bal heeft begint toe te loopen of tracht te trappen, of de bal den grond heeft aangeraakt voor een place-kick (en dit geldt zoowel voor try's op het doel als voor free-kicks) vooropgezet dat de schopper zijn schop niet genomen heeft, moet de aanval niet toegestaan worden.

Vallen spelers toch te vroeg aan, dan moet de scheidsrechter hen terugzenden en niet toestaan dat zij aanvallen bij den schop.

Legt de plaatser van den bal dezen niet eerlijk neer, dreigt hij b.v. hem neer te leggen enz., dan mogen zij doorloopen en zelfs nadat er reeds een maal tegen hen voor te vroeg uitloopen gefloten werd, achter het merkteeken opspringen om aldus den bal tegen te houden. Raken zij den bal, dan kan geen goal gescoord worden.

Fluit de scheidsrechter voor te vroeg aanvallen, juist wanneer de schopper zijn schop neemt, dan mag deze nog eens schoppen in het geval hij geen goal getrapt heeft.

Heeft de scheidsrechter voor te vroeg aanvallen gefloten en raakt de schopper van den vrijen schop den bal daarna aan, dan moet een scrummage gegeven worden.

Ieder speler behalve de schopper mag, nadat een aanval verboden is, den bal herplaatsen, of de plaats voor een place-kick wijzigen.

IV.

Straffen.

II. Free-kicks (vrije schoppen) bedoeld als straffen zullen gegeven worden, wanneer een speler:

- a. Met opzet hetzij den bal aanpakt of neervalt *in* een scrummage, of den bal *uit* een scrummage pakt, of *op*-pakt *in* een scrummage, hetzij met handen of beenen.
- b. Den bal niet onmiddellijk voor zich neerlegt na getackled te zijn.
- c. Op den grond liggend niet onmiddellijk opstaat.

De spelers moeten wel verstaan, dat de straf gegeven zal worden, wanneer zij op eenige wijze den bal trachten te pakken, terwijl zij op den grond liggen.

- d. Een tegenstander belet op te staan of den bal neer te leggen.
- e. Ongeoorloofd tackelt, aanvalt of hindert als in regel 8.
- f. Met opzet een tegenstander tackelt die den bal niet heeft.
- g. Of met opzet naar voor of naar achter of hoe dan ook tegen zijn tegenstander trapt, of hem beentje licht.

Al wordt thans een penalty of een free-kick daartegen gegeven, zoo moet de scheidsrechter toch den speler een waarschuwing geven of hem het veld afsturen, wanneer hij ziet dat dit trappen of beentjelijken ruw spel is.

- h. Met opzet den bal oneerlijk in een scrummage rolt, of met opzet hem in den scrummage met hand of voet terug duwt wanneer hij er uit is gekomen.
- i. Niet zelf naar den bal loopend een tegenstander aanvalt of hindert die den bal niet heeft.

In geval twee tegenstanders naar den bal toeloopten, mag degeen die den ander inhaalt, den ander niet van achter duwen of bij de beenen grijpen. Doet hij dit, dan is dit een overtreding die met free kick wordt gestraft. Degeen die inhaalt mag wél den ander aanvallen wanneer deze den bal bereikt heeft en zich bukt om hem op te rapen. Een speler die naar den bal toe loopt mag een tegenstander die hetzelfde doet, slechts op zijde duwen met de schouders wanneer zij naast elkander gekomen zijn.

- j.* Uitroepen allemaal „on-side“! of woorden die hetzelfde uitdrukken, wanneer zijn spelers niet „on-side“ staan.

Dit geldt voornamelijk voor den back, die na den bal geschopt te hebben en naar voren komend samen met zijn medespelers roept „on-side“! op het oogenblik dat hij zijn spelers nog niet „on-side“ heeft geplaatst.

- k.* Niet aan een scrummage deelnemend, met opzet de backs van zijn tegenpartij hindert door bij den bal aan den kant van de tegenpartij te blijven terwijl de bal in de scrummage is.

Dit verbiedt zoowel forwards als backs, voor den bal te gaan staan, zoodat zij hinderlijk zijn voor de backs der tegenpartij. Een half-back die onopzettelijk voorbij den bal loopt in een scrummage moet echter niet gestraft worden.

- l.* Met opzet verhindert, dat de bal binnen een scrummage gebracht wordt.
- m.* Wanneer een speler of een span met opzet en stelselmatig inbreuk maakt op eenige spelbepaling of -bepalingen, waarvoor de straf alleen een scrummage is, of onnodig tijdverlies veroorzaakt.
- n.* In een scrummage zijnde, een voet van den grond optilt, vóór de bal in dien scrummage is gebracht. De plaats van de overtreding zal voor het merkteeken gelden, en elk speler van de niet overtredende partij mag den bal plaatsen of schoppen.
- Bij overtreding van *j* mag de tegenpartij kiezen tusschen:
- a.* Een scrummage op de plaats waar de bal het laatst gespeeld werd.
- b.* Een vrije schop op de plaats der overtreding.

V.

Algemeene regels.

De bal is in-touch, wanneer hij of de speler die hem draagt, over de touch-lijn gaat of deze aanraakt, hij behoort

dan aan de tegenstanders van de partij die hem het laatst in het speelveld aanraakten, uitgezonderd wanneer de speler die den bal draagt door een tegenstander over de touch-lijn wordt gedrongen. Een van de partij, waartoe de bal behoort, zal hem op de plaats waar de bal in-touch ging, op een van de volgende manieren in het spel brengen:

- a. Den bal inwerpen, zoodat deze een boog beschrijft recht-hoekig op de touch-lijn, of:
- b. den bal in een scrummage brengen op een punt recht-hoekig op de touch-lijn 10 yards (9 M.) vanaf de plek waar hij in-touch ging.

Wanneer de scheidsrechter fluit, omdat de bal niet recht-hoekig op de touch-lijn is ingeworpen, dan zal de tegen-partij hem in het spel mogen brengen als in b.

De scheidsrechter moet toezien, dat in geval (b) de scrummage op 10 yards (9 Meter) van de touchlijn plaats vindt.

Door een tegenstander over de touchlijn gedrongen beteekent: met het lichaam gedrongen. Wanneer een speler gestraft wordt wijl hij verkeerd ingooide, moet de strafschop op 10 yards (9 M.) van af de touchlijn gegeven worden.

13. Wanneer een try gemaakt is, moet de bal vanaf de plaats waar de try gemaakt werd, in het veld geplaatst worden, op een lijn, evenwijdig met de touch-lijnen, en op een afstand die de speler die den bal plaatst, verkiest, en daar moet hij den bal plaatsen voor een die uit zijn partij aangewezen is om te trachten een goal te trappen. Met betrekking tot dezen place-kick is regel 10 van toepassing wat aanvallen betreft enz. Het merkteeken is dan op de doellijn gedacht. Het is de taak van den scheidsrechter toe te zien, dat de bal in een rechte lijn genomen is.

Iedere speler, uitgezonderd de schopper, mag plaatsen, of hij, of een ander man van zijn partij (een ander dan de schopper), mag na een verboden aanval den bal herplaatsen, of het punt op de lijn voor een place kick wijzigen. Wanneer, nadat een try gemaakt, en een aanval van de verdedigende partij verboden is, de schopper den bal aanraakt wanneer deze op den grond ligt, moet de scheidsrechter een „drop-out” geven, daar het den schopper niet geoorloofd is den bal aldus te behandelen. De try wordt dan ingevolge regel 15 als niet gemaakt beschouwd. Dit geldt ook voor een schop op doel van een free kick, maar in dat geval moet een scrummage worden gegeven.

De scheidsrechter moet een try toestaan, wanneer volgens zijn oordeel, er een zou gekomen zijn zonder oneerlijk of

ongeoorloofd spel van de verdedigende partij. Of, hij zal geen try toestaan, wanneer naar zijn oordeel, er zonder oneerlijk of ongeoorloofd spel van de aanvallers er geen had kunnen gemaakt worden. Wanneer in het eerste geval een try wordt toegestaan, moet de schop op het doel genomen worden op een willekeurig punt van een lijn evenwijdig met de touchlijnen, en de plaats snijdende waar de bal zich bevond op het oogenblik dat oneerlijk of ongeoorloofd werd gespeeld.

Wanneer er oneenigheid ontstaat met betrekking tot een try, en het mogelijk is een protest daarover bij den Bond in te dienen, wordt den scheidsrechters aangeraden om den schop op doel toe te staan, zoodat, mocht de Bond later de try goedkeuren, de punten voor een goal kunnen worden toegevoegd, wanneer de schop gelukt.

Wanneer ingeval van een schop op doel, vanaf een merkteeken penalty of try, de bal na den schop volgens het oordeel van den scheidsrechter op ongeoorloofde manier gestopt wordt, zoodat een zekere goal werd verhinderd, heeft hij het recht de goal toe te staan.

14. Wanneer de bal over de goal-lijn is gegaan en in de macht van een speler door een tegenstander op eerlijke manier wordt tegengehouden voor hij op den grond kon gelegd worden, zal hij in scrummage gebracht worden 5 yards (4.50 M.) van af de doel-lijn tegenover de plaats waar de bal tegengehouden werd.

15. Na een niet gelukte try, of touch-down, of wanneer de bal na over de goal-lijn te zijn gegaan, in-touch in-goal komt of de dead-ball lijn raakt of overgaat, zal hij weer in het spel gebracht worden door een drop-out, de geheele partij van den schopper moet achter den bal staan, wanneer deze wordt geschopt; staat iemand er voor, dan moet de referee scrummage geven op de 25 yards (24 M.) lijn op gelijke afstand van de touchlijnen.

16. In geval de bal naar voor geworpen of geslagen wordt, moet hij gebracht worden naar het punt waar dit gebeurde en daar in scrummage gerold worden, tenzij een fair-catch is toegestaan, of de tegenpartij intusschen voordeel heeft behaald, of tenzij volgens het oordeel van den scheidsrechter zulk een voorwaartsche worp of stoot met opzet gebeurde, hij mag dan een vrije schop toestaan op de plaats waar de overtreding werd begaan. Echter niet wanneer dit laatste in-touch geschiedt, alsdan worde regel 16a gevolgd.

16a. Wanneer een speler met opzet den bal over de zijlijn over geeft, naar voren gooit of slaat, mag de tegenpartij een free kick of een scrummage gegeven worden. Zulk

een free kick of scrummage mag naar hun keuze gegeven worden:

a. Op elke plaats rechthoekig op de touchlijn 10 yards (9 M.), van af de plaats waar de bal in touch ging, of

b. Op de plaats waar zulk passeeren, slaan of werpen gebeurde. Ingeval van een free-kick, zal de plaats hetzij onder a of b als het merkteeken beschouwd worden. Deze regel zal de macht van den scheidsrechter niet beperken bij het al of niet toe staan van een try gezien regel 13.

17. Wanneer een speler den bal met opzet, over eigen doellijn trapt, overgeeft, slaat, of draagt, en daar „dead” (uit-) gemaakt wordt, heeft de tegenpartij het recht den bal terug te brengen en een scrummage te maken op de plaats waar hij geschopt, overgegeven, geslagen of gedragen werd. In alle andere omstandigheden mag een speler den bal neerleggen in zijn eigen in-goal.

„Heeling back” met den hak terugtrappen over eigen goallijn, zal beschouwd worden als opzettelijk achteruit schoppen. Ingeval de bal achteruit overgegeven wordt, en de speler die hem moet opvangen er zoo mee handelt, dat hij over zijn eigen doellijn gaat, moet de scheidsrechter uitmaken of een en ander met of zonder opzet gebeurde en dienovereenkomstig handelen.

Met opzet iemand trappen, achteruit trappen, of beentje lichten, is ongeoorloofd. De scheidsrechter heeft het volle recht, uit te maken, welk gedeelte van de kleeding of uitrusting van een speler gevaarlijk is voor zijn medespelers, daarbij inbegrepen schoenen, en daarop aangebrachte versterkingen, gespen, ringen enz. Heeft hij eenmaal vastgesteld, dat zeker deel gevaarlijk is, dan moet hij zulk een speler zeggen dat te verwijderen, en hem niet toe staan mee te spelen voor dit is geschied.

Wanneer punten onder de schoenen worden gedragen, moeten zij rond zijn, en niet langer dan $\frac{3}{4}$ inch.

PRACTISCHE BIBLIOTHEEK

GEÏLLUSTREERD.

No. 1	SCHREBER, Longen-Gymnastiek. — Tweede druk.	35 Cent.
2	SCHREBER, Eerste Hulp bij Ongelukken. Tweede druk	30
3	VAN DE VEN, Amateur Fotograaf. — Derde druk	25
4	TOEPOEL, Physical Culture, Lichaamsversterking	60
5	PAUL, Licht-, Lucht- en Zonnebaden.	30
6	YVONNE, De Kleine Briefsteller. — Tweede druk	35
7	REICHELL, Levensmagnetisme. — Tweede druk	15
8	ANTON, Mijn Terrarium.	35
9	ANTON, Mijn Aquarium.	35
10	HILDEBRAND, Luchtscheepvaart, popul. beschouwing	30
11	KÜSTERS, Chauffeurs-school, Automobiël en behandeling	75
12	TESSELHOFF, Eenvoud. Boekhouding. Derde druk.	35
13	VOSMAER, Radium en Röntgenstralen	35
14	VOSMAER, Telegrafie zonder draad.	35
15	BETTS, Zweedsche Gymnastiek, Vrije Oefeningen.	60
16	MACKENZIE, Hoe men een goedkope Tent kan maken	30
17	LIERNUR, Voetbal Omnia Vincit, Blijspel	30
18	ANTON, Do you speak English?	30
19	ANTON, Parlez-vous Français?	30
20	ANTON, Parla Italiano?	30
21	ANTON, Parolas Esperante?	30
22	ANTON, Sprechen Sie Deutsch?	30
23	ANTON, Habla usted Espanol?	30
24	v. d. BOOM, Wereld-Hulptaal, Systeem „Ido“. 2e druk.	35
25	LURASCO, De Vlinderverzameling	35
26	YVONNE, Fröbelwerkjes	35
29	VISSER, Volksnamen Geneesmiddelen	90
30	TOEPOEL, Knotszwaaien en Balstooten	50
31	OTT, Rijwiel, inrichting. — Tweede druk	25
32	B. P. SCOUT, Padvindere, Handleiding. — Tweede druk	25
33	ANTON, De Hengelsport.	35
33a	B. P. SCOUT, Boschleven voor Padvindere	25
34	ACKERMAN, Duiventelt.	35
35	ACKERMAN, Konijnenfokken	35
36	LURASCO, Het Zeewater-Aquarium.	35
37	ANTON, Ring-, Brug- en Standoefeningen	35
38	YVONNE, Het Boek der Etiquette	35
39	SCHURICHT, Motorrijwiel en zijne Behandeling	60
40	LURASCO, Siervisschen en Amphibiën	35
41	WALTHER, Samenstelling van Vliegmaschinen	35
41a	YVONNE, Nieuw Kookboek, 250 Recepten	45
42	BARTELS, Kanarieteelt	35
43	REMLOF, Hoenderteelt	35
44	BARTELS, De Octrooiwet. Handleiding v. d. uitvinder	50
44a	YVONNE, Handelscorrespondentie in 4 Talen. I	35
45	DISSE, Redden van Drenkelingen. Met 9 Foto's	35
46	REMLOF, Groenteteelt.	50
47	PREISS, Handleiding voor Postzegelverzamelers	35
48	ORNITHOPHILOS, Exotische Siervogels	35
49	LURASCO, Handleiding voor Herbarium	25
50	Hoe kan ik mijn brood verdienen?	35
51	ORNITHOPHILOS, Inheemsche Zangvogels	35
51a	ANTON, Engelsche Taal met Uitspraak	35

BRINKMAN PROD. NR. B

07 40 107

2.281.563

Vraagt GRATIS de geïllustreerde Brochure:

„DE FOTOGRAFIE. Fotografeeren ontwikkelt den smaak en het kunstgevoel”.

.....

IVENS & Co.

HOFLEVERANCIERS

NIJMEGEN

GRONINGEN

AMSTERDAM

DEN HAAG

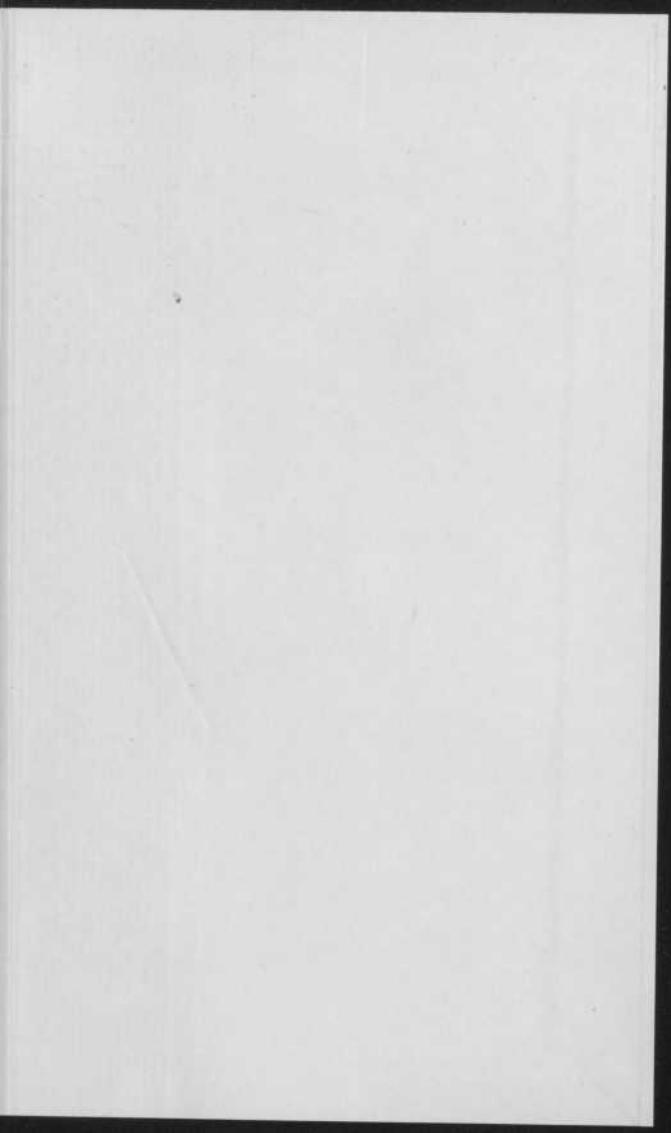
.....

Foto-Toestellen

VOOR THUIS OF OP REIS

in elke grootte en voor ieders beurs.

2.281.563